

تأثیر فوت

در فرآیند اجرای احکام و اسناد

مؤلفان:

امیر غلامی سرخه

فوق لیسانس حقوق خصوصی، مدرس دانشگاه

احسان پهلوانی فرد

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل، مدرس دانشگاه

مجمع علمی و فرهنگی مجد

عنوان و نام پدیدآور : تاثیر فوت در فرآیند اجرای احکام و اسناد

مؤلفان: امیر غلامی سرخه، احسان پهلوانی فرد

مشخصات نشر : تهران: مجد، ۱۳۹۴

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۳۸۸-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیبای مختصر

یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.njai.ir> قابل دسترسی است

شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۴۹۰۸۶

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، با ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
موارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

تاثیر فوت در فرآیند اجرای احکام و اسناد

مؤلفان: امیر غلامی سرخه، احسان پهلوانی فرد

انتشارات مجد

چاپ اول : ۱۳۹۴ تعداد : ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

دفتر مرکزی:

تهران، خیابان ۱۲ فروردین، تقاطع خیابان وحید نظری، پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۳۸۸-۲

ISBN: 978-600-193-388-2

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم، تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷، تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

شعبه یزد: خیابان فرخی یزدی، مجتمع تجاری شقایق، طبقه هم کف - تلفن: ۳۶۶۸۱۷۰ - ۰۳۵

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۰۲۱۶۶۴۹۰۹۹۸

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می شود.

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۵	بخش اول: کلیات
۱۷	فصل اول: مفهوم و شرایط
۱۷	مبحث اول: مفهوم اجرای احکام
۱۷	مبحث دوم: مفهوم فوت (موت)
۱۸	گفتار اول: فوت حقیقی
۱۸	گفتار دوم: فوت فرضی
۱۹	گفتار سوم: مرگ مغزی
۱۹	مبحث سوم: مفهوم سند
۲۱	فصل دوم: شرایط اجرای احکام
۲۲	مبحث اول: قطعیت حکم
۲۷	مبحث دوم: منجز بودن سند
۲۷	مبحث سوم: درخواست صدور اجرائیه
۲۸	مبحث چهارم: صدور و ابلاغ اجرائیه
۳۲	مبحث پنجم: مقدمات اجرا
۳۳	مبحث ششم: ترتیب اجرا
۳۶	فصل سوم: تشکیلات
۳۶	مبحث اول: تشکیلات اجرا
۳۸	گفتار اول: وظایف مأمورین
۳۸	گفتار دوم: مصونیت مأمورین اجرا
۳۹	گفتار سوم: مسئولیت مأمورین اجرایی
۴۰	گفتار چهارم: موارد رد مأمورین اجرا
۴۱	گفتار پنجم: اعتراض (شکایت) نسبت به اقدامات مأمور اجرا
۴۲	گفتار ششم: اشکالات و اختلافات ناشی از اجراء
۴۳	مبحث دوم: تفاوت اجرای احکام مدنی با کیفری
۴۳	گفتار اول: از حیث اقدام
۴۳	گفتار دوم: از حیث ترتیب اجرا
۴۳	گفتار سوم: از حیث موضوع

۴۴.....	گفتار چهارم: از حیث هزینه اجرا.....
۴۴.....	گفتار پنجم: از حیث حق اجرا.....
۴۴.....	گفتار ششم: از حیث آثار.....
۴۵.....	گفتار هفتم: از حیث تأثیر گذشت.....
۴۵.....	گفتار هشتم: از حیث تأثیر عفو.....
	مبحث سوم: تفاوت اجرای احکام دادگاه با اجرای مفاد اسناد رسمی در اداره
۴۵.....	ثبت.....
۴۵.....	گفتار اول: از حیث دامننه شمول.....
۴۶.....	گفتار دوم: از حیث مرجع اجرا.....
۴۶.....	گفتار سوم: از حیث نحوه اجرا.....
۴۶.....	گفتار چهارم: از حیث موضوع.....
۴۶.....	گفتار پنجم: از حیث آثار اجرا.....
۴۶.....	مبحث چهارم: هزینه های اجرا.....
۴۸.....	مبحث پنجم: مرور زمان.....
۴۹.....	مبحث ششم: اقسام اجرا.....
۴۹.....	گفتار اول: اجرای حکم تخلیه.....
۴۹.....	گفتار دوم: اجرای حکم خلع ید.....
۴۹.....	گفتار سوم: اجرای حکم به تنظیم سند.....
۵۰.....	گفتار چهارم: اجرای حکم ابطال سند.....
۵۰.....	گفتار پنجم: اجرای حکم به تسلیم سند.....
۵۰.....	گفتار ششم: اجرای حکم در منقول و غیر منقول.....
۵۱.....	گفتار هفتم: اجرای حکم در مورد دین.....
۵۱.....	گفتار هشتم: اجرای حکم راجع به اعیان.....
	گفتار نهم: اجرای حکم ورشکستگی و اجرای حکم نسبت به تاجر
۵۲.....	ورشکسته.....

۵۲.....	بخش دوم: تأثیر فوت.....
۵۵.....	فصل اول: فوت اصیل.....
۵۵.....	مبحث اول: فوت محکوم له قبل از صدور اجرائیه.....
۵۶.....	مبحث دوم: فوت محکوم علیه قبل صدور اجرائیه.....
۵۷.....	مبحث سوم: فوت محکوم له بعد از صدور اجرائیه.....

۶۱.....	مبحث چهارم: فوت محکوم له در اجرای احکام کیفری
۶۱.....	گفتار اول: فوت محکوم له در پرداخت دیه
۶۲.....	گفتار دوم: فوت محکوم له در پرداخت ضرر و زیان
۶۵.....	مبحث چهارم: فوت متعهد له در اجرای اسناد رسمی
۶۸.....	مبحث پنجم: فوت محکوم علیه در اجرای احکام مدنی
۶۸.....	گفتار اول: محکومیت های با موضوع مطالبه وجه
۷۶.....	گفتار دوم: احکام قائم به شخص
۷۸.....	گفتار سوم: احکام غیر قائم به شخص
۸۷.....	مبحث ششم: فوت محکوم علیه در اجرای احکام کیفری
۸۸.....	گفتار اول: دیه
۹۴.....	گفتار دوم: ضرر و زیان ناشی از ارتکاب جرم
۹۸.....	مبحث هفتم: فوت متعهد در اجرای اسناد رسمی
۱۰۰.....	فصل دوم: فوت نماینده
۱۰۰.....	مبحث اول: فوت ثالث
۱۰۳.....	مبحث دوم: فوت وکیل
۱۰۴.....	مبحث سوم: فوت ولی، وصی و قیم
۱۰۶.....	فصل سوم: فوت در دادرسی
۱۰۷.....	مبحث اول: تفاوت تاثیر فوت در مرحله اجرای احکام با مرحله دادرسی
۱۰۷.....	مبحث دوم: تشابه تاثیر فوت در مرحله اجرای احکام با دادرسی
۱۰۹.....	نتیجه گیری
۱۱۱.....	منابع

مقدمه

در اجرای احکام مدنی فوت منجر به توقف عملیات اجرایی می‌گردد اما توقف در کلیه احکام یکسان نبوده و گاه باعث توقف موقت عملیات اجرایی می‌گردد. ضمن اینکه فوت محکوم له و محکوم علیه آنها یکسان نبوده و با فوت محکوم له و محکوم علیه عملیات اجرایی متوقف اما فوت وکیل تأثیری در روند اجرایی پرونده ندارد. ضمناً به موجب تبصره ماده ۳۴ قانون اجرای احکام مدنی ثالث نیز می‌تواند مال خویش را جهت فروش و پرداخت محکوم به معرفی نماید که به نظر می‌رسد تا زمانی که عملیات اجرا در خصوص فروش مال ثالث ادامه دارد ثالث قائم مقام محکوم علیه تلقی و کلیه اختیارات و تکالیف محکوم علیه برای ثالث مستقر می‌گردد.

وفق اصول ۱۵۶ و ۱۵۹ قانون اساسی دادگستری مرجع عام تظلم خواهی است و هر کسی حق دارد برای احقاق حق به محکمه مراجعه نماید. اصل ۱۵۶ قانون اساسی مقرر می‌دارد: «قوه قضائیه قوه ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده دار وظایف زیر است:

۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعديات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه که قانون معین می‌کند.

۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی های مشروع.

۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین

۴- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزائی اسلام.

۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.» و همچنین

اصل ۱۵۹ قانون فوق الذکر مقرر می‌دارد

«مرجع رسمی تظلمات و شکایات دادگستری است». با توجه به اصول مذکور افراد برای تظلم خواهی و احقاق حق خویش به دادگستری مراجعه نموده و با ارائه درخواست یا شکوائیه اقامه دعوا می نمایند. دادگاه با رسیدگی به ادله طرفین حکم مقتضی را صادر می نماید. پس از صدور حکم نوبت به اجرای حکم صادره می رسد. در این مرحله است که حق به حق دار می رسد و وظیفه و رسالت قوه قضائیه ظاهر می گردد. به عبارتی تمام تلاش طرفین، ادله آنها و همچنین تلاش قاضی و کارمندان وی در این مرحله خود را نشان می دهد. حال اگر حکم صادره قابلیت اجراء را نداشته باشد و یا آن طور که می بایست اجرا نگردد و یا اگر رویه ای ثابت برای اجرا تمام احکام صادره از محاکم وجود نداشته و هر دادگاهی بخواهد به یک راه و روش حکم صادره خویش را اجرا نماید، نه تنها حکم صادره هیچ ارزشی ندارد، بلکه دادگستری که مرجع احقاق عدالت است به بی عدالتی متهم گشته و مورد نگاه بدبینانه مردم واقع می گردد. قانون گذار برای اینکه احکام به طور عادلانه اجرا گردد و از ابراز سائق اشخاص جلوگیری نماید، قانون اجرای احکام مدنی را در سال ۱۳۵۶ مصوب نمود که تمام راهکارهای لازم برای اجرای حکم را در آن به کار برد. از جمله می توان به مواد ۱۰ و ۳۱ قانون فوق الذکر اشاره نمود که در آن از فوت محکوم علیه صحبت نموده است. اما قانون مذکور صحبتی از فوت محکوم له و وکلاء طرفین ننموده است. در این تحقیق سعی نموده ام که در خصوص نکات مبهم و مجهول فوت در مرحله اجرای حکم صحبت نمایم. همیطور نظر به اینکه در خصوص اسناد رسمی، اشخاص می توانند به دفترخانه صادر کننده سند و یا اداره ثبت مربوطه مراجعه و درخواست صدور اجرائیه و اجرای مفاد سند رسمی را نمایند، که آیین نامه اجرای ثبت در خصوص چگونگی اجرای سند رسمی به تصویب رسید. که در آیین نامه مذکور نیز از فوت متعهد و متعهد له صحبت نموده و اثر آن را بیان نموده است. حال بنده حقیر سعی دارم با توجه به کتب اساتید مجرب و با توجه به سوابق فعالیت خویش در اجرای احکام مدنی و رویه قضائی به نکات مبهم تأثیر فوت طرفین در مرحله اجرای احکام و اسناد پاسخ دهم.

سوالات تحقیق

نظر به اینکه اجرای حکم یکی از مهمترین مراحل دادرسی به معنای عام است و در مرحله اجرای حکم است که حق به حق دار می‌رسد لذا اهمیت فراوانی دارد، حال می‌خواهیم بررسی نماییم فوت هر یک از اصحاب دعوا و یا نمایندگان آنها چه تاثیری دارد.

۱- اگر در فرآیند اجرای احکام و اسناد برای محکوم له و یا نمایندگان قانونی طرفین و وکلاء فوت حادث شود آیا همانند حدوث فوت برای محکوم علیه عملیات اجرایی متوقف می‌گردد؟

۲- اگر در فرآیند اجرای احکام و اسناد یکی از طرفین دچار مرگ مغزی شود آیا عملیات اجرایی متوقف می‌گردد؟

۳- آیا آثار حدوث فوت طرفین در فرآیند اجرای احکام همانند اثر حدوث فوت برای طرفین در مرحله دادرسی است؟

۴- آیا تاثیر فوت طرفین، قبل از صدور اجرائیه و بعد از صدور اجرائیه یکسان است؟

۵- آیا در اجرای همه احکام و اسناد با حدوث فوت عملیات اجرایی متوقف می‌گردد؟

فرضیه ها

۱- با حدوث فوت محکوم له و نمایندگان قانونی عملیات اجرایی متوقف می‌گردد اما با حدوث فوت وکیل عملیات اجرایی متوقف نمی‌گردد.

۲- با حدوث مرگ مغزی عملیات اجرایی متوقف می‌گردد.

۳- تاثیر فوت اصحاب پرونده اجرایی همانند اثر فوت طرفین در مرحله دادرسی نیست.

۴- تاثیر فوت طرفین قبل از صدور اجرائیه و بعد از صدور اجرائیه یکسان نیست.

۵- فوت محکوم علیه در اجرای تمامی احکام و اسناد منجر به توقف عملیات

اجرایی نمی‌گردد و توقف بستگی به نوع حکم و سند رسمی دارد.

سوابق مربوط

با بررسی و مطالعات انجام شده در کتب اجرای احکام، آنچه که در مورد حدوث فوت در مرحله اجرای احکام و اسناد بحث شده به صورت کلی و مربوط به تأثیر فوت محکوم علیه بوده و تمام جوانب و مصادیق آن و بررسی جزئیات موضوع نسبت به محکوم له و یا نمایندگان قانونی مورد بحث واقع نگردیده است اهداف تحقیق

نظر به اینکه مواد ۱۰ و ۳۱ قانون اجرای احکام مدنی در خصوص فوت محکوم علیه و ماده ۱۲۰ آئین نامه اجرای اسناد رسمی در خصوص حدوث فوت متعهد صحبت نموده و در خصوص فوت محکوم له و یا نمایندگان قانونی آنها و یا در خصوص حدوث مرگ مغزی صحبتی ننموده لذا این رساله می تواند موارد مبهم و مجهول فوت در فرایند اجرای احکام و اسناد را برای دانشجویان، وکلاء، کارمندان دایره اجرا و سایر کسانی که با موضوع در ارتباط هستند روشن نموده و جنبه علمی و کاربردی داشته باشد

کاربران تحقیق

تحقیق مذکور می تواند برای اساتید، دانشجویان، قضات، وکلاء و کلیه کارمندان دایره اجرا و کسانی که با موضوع در ارتباط هستند مفید فایده واقع شود.

نوآوری تحقیق

نظر به اینکه قانون گذار در خصوص معرفی مال از سوی ثالث صحبت نموده است، اما در خصوص مابقی تکالیف وی صحبت ننموده است، از جمله حدوث فوت ثالث، یا حدوث فوت محکوم علیه، زمانی که ثالث مال خویش را معرفی نموده است، لذا این تحقیق از این جهت می تواند جالب توجه باشد.

توجیه پلان تحقیق

این تحقیق در دو فصل تنظیم گردیده است. در فصل اول در خصوص کلیات اجرای احکام از قبیل شرایط مورد نیاز برای اجرای حکم، مامورین اجرای حکم و غیره تحقیق گردیده است، که خواننده در بدو امر با کلیات امر آشنا شود. در فصل دوم با فوت محکوم له در اجرای احکام مدنی، اجرای احکام کیفری، اجرای اسناد

رسمی و سپس فوت محکوم علیه در اجرای احکام مدنی، اجرای کیفری و اجرای اسناد رسمی تحقیق شده است، که اگر خواننده مثلاً خواست قسمت فوت محکوم له در اجرای احکام مدنی را مطالعه نماید، بلافاصله بتواند با مطالعه فوت محکوم علیه در اجرای احکام کیفری و اجرای اسناد رسمی آن ها را با هم قیاس نماید.